Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и гр. кат. свять) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Франціска̂ньска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:

на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:

на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 157. | Нинѣ: Завтра: | гр. к. Владимира Атиногена | рим. к. Панталео. Виктора | Середа 15 (27) липня 1892. | Всхôдъ сонця 4 г. 27 м.; заходъ 7 г 45 м. Баром. 764 терм. + 22·2° + 14·0°. | Рôкъ II.

Заряджена противъ холеры и єѣ теперѣшный станъ.

Фактъ, що холера въ Россіи, мимо того, що въ тыхъ мѣсцевостяхъ, де вже давнѣйше проявила ся, по трохи слабне, все таки посуває ся напередъ и теперь дôйшла вже на полудни до Таґанроґа и Керча, а на пôвночи до Нижного Новгорода, спонукавъ майже всѣ державы европейскѣ здвоити у себе мѣры осторожности противъ сеѣ пошести. Въ нашôй державѣ пороблено вже майже все, що лишь можна було зробити, щобы боронитись вôдъ сего страшного гостя. Міністерство просвѣты поручило теперь деканатови медичного выдѣлу у Вѣдни, щобы давъ ясно и зрозумѣло для всѣхъ написаный пôдручникъ, поучаючій, якъ проявляесь холера, якъ обходитись зъ недужими на холеру и якихъ уживати лѣкôвъ противъ неи. Міністерство справъ внутрѣшныхъ поручило властямъ краєвымъ у Львовѣ и Чернôвцяхъ, щобы они заказали на часъ холеры выходити робôтникамъ зъ Галичины и Буковины до Россіѣ, та щобы не пускали богомольцѣвъ, що идуть до мѣстъ вôдпустовыхъ въ Россіи. Такъ само наказало Міністерство не пускати до насъ россійскихъ жидôвъ, що досыть громадно приходять до насъ и на Буковину до такъ званыхъ чудотворныхъ рабінôвъ, (въ Садаґурѣ, Гусятинѣ и Белзѣ). Міністерство справедливости знову пригадало президіямъ высшихъ судôвъ краєвыхъ и прокураторіямъ приписы, выданѣ въ цѣли заряджена противъ выбуху холеры по домахъ карныхъ и вязницяхъ; такожь вказало оно на потребу старанной десінфекціѣ всѣхъ льокалѣвъ и вязниць та закупно паровыхъ апаратôвъ десінфекційныхъ. Дальше наказало Міністерство старати ся о то, щобы вязницѣ не були переповненѣ.

Въ Бродахъ уконституовала ся комісія санітарна пôдъ проводомъ дра Ґольдгабера и его заступника дра Струтиньского. Ухвалено оглянути цѣле мѣсто и перевести докладну десінфекцію домôвъ и каналôвъ, очистити керницѣ а не даючѣ ся очистити замкнути. Въ тôй цѣли подѣлено мѣсто на чотири части. Ухвалено дальше, щобы лѣкарѣ мали право забирати и вôдсылати до маґістрату зôпсутѣ овочѣ и всѣ артикулы поживы та щобы рѣзники возили мясо въ замкненыхъ и крытыхъ бляхою возахъ. За мѣстомъ прилагоджено шпиталь. Такѣ порядки санітарнѣ повиннѣ бы завести ся у насъ въ кождôмъ мѣстѣ и мѣсточку.

Пôсля послѣднихъ вѣстей холера въ Россіи дôйшла вже до Новгорода и Вятки, а въ Баку и Астраханѣ трохи ослабла. Аґенція пôвнôчна доносить зъ Петербурґа, що на Кавказѣ померло въ послѣднихъ дняхъ 149 осôбъ, въ астраханьскôй ґуберніѣ 131, въ Царицинѣ 129, въ Саратовѣ 100, въ самарскôй ґуберніи 89 а въ воронежскôй 2.

„Тифліс. Листокъ“ доносить, що мѣсто Баку зовсѣмъ опустѣло. Хто лишь мôгъ утѣкъ зъ мѣста. Загаломъ вынесло ся зъ мѣста 75.000 людей, а було всѣхъ до недавна 120.000. Робôтники, фабриканты, рѣзники, пекарѣ и т. д. — всѣ повыносили ся. Силъ робочихъ забракло, фабрики стоять, склепы позамыканѣ; на трохъ улицяхъ зъ посередъ сотокъ склепôвъ стоить лишь два або три отворомъ. Дорожня настала велика. Трупы лежать цѣлыми днями, бо нема ихъ кому похоронити.

На корабли „Ніяґара“ що плывъ oногды зъ Астрахана до Саратова, выбухли були бунты робôтниковъ. На корабли занедужало було кôлькохъ робôтниковъ а капітанъ приказавъ вывѣсити жовту хоругвь и не хотѣвъ вже плынути до Саратова, але дальше. Робôтники кинулись тогды на него и на машиніста та загрозили имъ, що ихъ кинуть до воды, коли не станутъ пôдъ Саратовомъ. Капітанови удало ся якось дати знати до Саратова о бунтѣ и ажь войско та поліція зробили на корабли спокôй и порядокъ. Въ селѣ Балаковѣ саратовскои ґуберніѣ збудовано бараки холеричнѣ, зъ чого пôшовъ въ громадѣ великій переполохъ. Одного дня явила ся цѣла громада селянъ зъ сокирами въ рукахъ, попросила сторожѣвъ, щобы вынесли ся зъ баракôвъ та мовчки, не кажучи анѣ слова, розôбрали цѣлѣ бараки, лишаючи лишь чотири стовпы по рогахъ.

Зъ рускихъ товариствъ.

Коли що можна назвати потѣшаючимъ обявомъ то той фактъ, що нарôдъ нашъ горне ся чимъ разъ бôльше до просвѣты и науки, бо въ нихъ лишь лежить его красша доля. Въ послѣднихъ часахъ стали у насъ въ рôзныхъ сторонахъ краю основувати ся читальнѣ и філіи товариства „Просвѣты“, а що найбôльше може тѣшити, то се, що они основують ся въ сторонахъ, въ котрыхъ про того рода товариства нѣхто майже не чувавъ. Може чи не найбôльше поступає въ сѣмъ напрямѣ Самбôрщина; тамъ рухъ читальняный дуже ожививъ ся. Недавно тому були тамъ зборы чи-

5

Зъ осель холеры въ Россіи.

III.

Волга и єѣ значѣнє. — Плавба по Волзѣ и рыболовля. Волжаньско-калмицкѣ степы и ихъ характеръ. Солонѣ озера. — Астраханьска ґубернія и єѣ жителѣ. — Астраханъ и его історія. — Торговля въ Асраханѣ. — Каваръ и его фабрикація. — Холера въ Астраханѣ въ 1878 р. а теперь. — Царицинъ, Саратовъ и Казань.

(Конець.)

Чимъ для Русина Днѣпро або Днѣстеръ, для Нѣмця Ренъ, для Поляка Висла, тымъ для Россіянина Волга. Мы называємо нашъ Днѣпро Славутицею, „сивоусымъ батькомъ“ або „дѣдомъ“ а Россіяне называють свою Волгу „матушкою“. И справдѣ єсть она для нихъ „матушкою“, бо она ихъ годує и приносить имъ всѣлякого добра. Волга єсть найбôльшою рѣкою не то въ Россіѣ, але и въ цѣлôй Европѣ, бо зъ того мѣсця, де выплывае (село Волгіно-Верхове, на выжинѣ, званôй Волконьскимъ лѣсомъ въ тверскôй губерніи) ажь до устя въ Каспійске море коло Астрахана, переплывае она не менше лишь 3183 кільометрôвъ або 430 миль (Дунай єсть лишь на 380 миль довгій). Она плыве попôдъ мѣста: Тверь, Рыбиньскъ, Кострому, Нижный Новгородъ и навѣщенѣ теперь холерою мѣста Казань, Хвалиньскъ, Волскъ, Саратовъ, Царицинъ и Астраханъ и забирае зъ собою воды изъ 20 ґуберній, мѣжь тыми такѣ великѣ рѣки якъ Ока, що коло Нижного Новгорода вливае ся до Волги, и Кама, впадаюча до неи понизше Казаня. Взагалѣ впадае до Волги 38 сплавныхъ и 157 несплавныхъ рѣкъ. Зъ того вже можна собѣ представити, якъ велике єсть значѣнє Волги. Крôмъ того єсть она ще сполучена каналами зъ Балтійскимъ моремъ и тымъ способомъ мае Россія найбôльшу въ Европѣ дорогу торговельну по водѣ почавши вôдъ Петербурга ажь до Перского побережа. Найважнѣйшѣ зъ тыхъ суть три а то: маріиньскій каналъ, тихвиньскій и каналъ коло Вижного Волочка.

Вôдъ мѣста Рыбиньска, де єсть найбôльшій и найдогôднѣйшій портъ зимовый для суденъ, зачинають вже ходити по Волзѣ пароходы. Якъ велика єсть плавба по Волзѣ можна собѣ представити зъ того, що по нѣй ходить рôкъ рочно якихъ двацять тысячѣвъ суденъ вѣтриловыхъ и кôлька тысячѣвъ пароходôвъ. Вôдъ Камышина не впадае вже до Волги нѣяка рѣка, вода котить ся тутъ въ нѣй поволи и коло Царицина зачинае розлывати ся на кôльканацять частей и творить такъ множество островôвъ, зарѣчкôвъ и очеретôвъ. Найбôльше русло, що вôддѣлює ся вôдъ неи заразъ на пôвночи вôдъ Царицина, зве ся Ахтубою и творить якъ бы другу рѣку, котра множествомъ каналôвъ єсть сполучена зъ головною рѣкою.

Найбôльше богатство Волги, то рыба. Нема другои рѣки въ Европѣ такъ богатои въ рыбу якъ Волга. На цѣлôй рѣцѣ єсть рыболовля найважнѣйшимъ занятємъ людей, що жиють надъ Волгою, але рыболовля на нѣй на великѣ розмѣры розпочинаесь ажь вôдъ Сімбірска. Тутъ суть вже цѣлѣ товариства або ватаги, котрѣ займають ся выключно лишь ловлею рыбъ. Право ловити рыбу мае по найбôльшôй части лишь правительство, але оно вôднаймае рыболовлю и мае зъ неи рôчно около міліона рублѣвъ чистого доходу. Найважнѣйша рыба, яку тутъ ловлять, то: визъ або бѣлуга, осетрѣ, коропы и шарапы (морскѣ коропы), судаки, севрюги, лососѣ и т. д.

Вôдъ Камышина переходить Волга въ такъ званѣ волжаньско-калмицкѣ степы. Ѣдучи долѣ Волгою вôдъ Камышина видко ще по правôмъ єѣ боцѣ горбы, котрѣ въ продовженю тягнуть ся далеко поза Царицинъ и называють ся Ерґенѣйскими горбами, але вже вôдъ Царицина щезають тѣ горбы и по обохъ бокахъ рѣки видко, якъ далеко лишь може засягнути око, самѣ степы вкрытѣ лишь зъ рѣдка травою а ще рѣдше людскими оселями. Степы тѣ, то колишне дно Каспійского моря, они лежать мѣсцями до 15 метрôвъ низше вôдъ поверхнѣ Чорного моря а земля на нихъ єсть солона, що вказує найлѣпше, що она була колись пôдъ солоною водою. Требажь знати, що и поверхня Каспійского моря лежить на

тальнѣ въ Берегахъ, въ першихъ дняхъ серпня мае вôдбути ся вôдкрыте читальнѣ въ Кôльчичахъ а 18 серпня буде вечерокъ читальнѣ въ Черхавѣ, а 12 с. м. вôдбуло ся **вôдкрыте читальнѣ „Просвѣты“ въ селѣ Бережници,** про котре подаемо тутъ слѣдуючу обширнѣйшу звѣстку.

О годинѣ 10 рано вôдправили Вп. оо. Николай Боберскій зъ Ваневичь Іосифъ Сабарай зъ Торгановичь и Николай Несторовичь зъ Самбора въ бережницкôй церквѣ соборну службу Божу о призване помочи св. Духа. Въ церквѣ зôбрало ся множество народу, мужчины и женщины зъ синьо-жовтыми кокардами при боцѣ, яко ознаками членьства читальнѣ. При богослуженю выголосивъ о. Боберскій гарну, одвѣтну торжеству проповѣдь. До парастаса станувъ такожь о. Михайло Добряньскій, парохъ зъ Коблянськой Волѣ, котрый заступае недужого и старенького пароха мѣсцевого, о. Илларіона Левицкого. По богослуженю удались священики на снѣдане до гостинного дому п. Володимира Хлопецкого, властителя бôльшои посѣлости и начальника громады, щирого Русина, одного зъ першихъ членôвъ основателѣвъ читальнѣ, а члены читальнѣ и многи инши громадяне до дому громадского, де мали вôдбути ся перши загальни зборы. Около 3-ои години по полудни приѣхали зъ Самбора гостѣ: Вп. адвокатъ дръ Винкентій Хлопецкій и професоръ ґімназіѣ Слюзарь.

Выстрѣлы зъ моздѣра дали знати про початокъ зборôвъ. Коло будынку гарно прибраного зеленію згромадило ся множество людей обохъ полôвъ. На порозѣ дому привитавъ п. Василь Пласкачь прибувшихъ гостей хлѣбомъ-сôлью и короткою промовою зверненою до о. Боберского, головы выдѣлу самбôрскои філіѣ „Просвѣты“. Увôйшовши до комнаты, священики вôдправили водосвяте и посвятили будынокъ. По водосвятію вôдкрывъ о. Боберскій зборы довшою промовою, въ котрôй пояснивъ цѣль и задачу читальнѣ, зôбрану шляхту (Бережниця — село шляхотске) заохотивъ, щобы численно вписали ся въ члены читальнѣ, и внѣсъ выбрати голову на часъ зборôвъ. Головою выбрано одноголосно п. Вол. Хлопецкого.

Потôмъ перервано на кôлька хвиль засѣдане, щобы члены порозумѣли ся що до выбору выдѣлу. По короткôй перервѣ приступлено до выбору выдѣлу и выбрано одноголосно: головою п. Володимира Хлопецкого, заступникомъ головы п. Василя Пласкача, секретаремъ п. Володимира Манастирского, скарбникомъ п. Василя Тимника, а господаремъ п. Ивана Бережницкого.

По выборѣ выдѣлу вôдчитано письмо совѣтника п. Теофіля Бережницкого зô Львова, а зôбрани приняли зъ одушевленемъ заявлене славного краяна, що вôнъ не забувае о своѣмъ родиннôмъ селѣ и интересуе ся его справами. Коротко промавляли ще о. Боберскій и пп. Василь Пласкачь и Иванъ Бережницкій; той послѣдный подавъ такожь до вѣдомости, що дръ В. Хлопецкій, адвокатъ зъ Самбора, зложивъ 10 зр. въ користь заснованои ся читальнѣ. Даръ сей принято зъ вдячностію и щедрого дателя вписано въ члены читальнѣ. Вôдчитъ заповѣдженый не мôгъ вôдбути ся, бо упрошеный до того п. Иларіонъ Грабовичь зъ Самбора, въ день той перешкодженый, не мôгъ прибути. По замкненю зборôвъ, вôдспѣвано многолѣте Его Вел. Цѣсареви.

Опôсля наступило щире угощене прибувшихъ гостей членами читальнѣ. Крôмъ гостей зъ Самбора прибули ще: п. Кмѣть, выслуженый учитель зъ Кобла зъ кôлькома господарями, п. Котецкій, укôнченый матуристъ, и ще кôлькохъ господарôвъ зъ сусѣдныхъ сѣлъ Ваневичь, Торгановичь и Коблянськои Волѣ. Въ просторôй комнатѣ дому громадского, де такожь буде помѣщена читальня, розставлено столы и засѣли до спôльного обѣду гостѣ зъ членами читальнѣ. На зборахъ явило ся такожь много женщинъ и вписали ся въ члены читальнѣ, мѣжь ними и панна Б. Хлопецка, сестра п. Володимира, мѣсцева учителька, панѣ Пласкачева и ще 5 иншихъ. Стравы подавали гарни господинѣ, члены читальнѣ. Посыпались тоасты и зачались сердечни розговоры. Каждый почувъ въ собѣ одушевлене. Хоръ зорґанізованый п. Вол. Хлопецкимъ, вôдспѣвавъ удачно кôлька пѣсень. По скôнченôмъ обѣдѣ подякувавъ членамъ читальнѣ за щире приняте п. В. Слюзарь. Зôбрани розôйшли ся серѣдъ звукôвъ рускои пѣсни и выстрѣлôвъ моздѣря. По вôдходѣ вô зборôвъ запросивъ прибувшихъ гостей п. Вол. Хлопецкій до свого гостинного дому и тамъ до пôзна сердечно и весело забавляли ся. Всѣхъ членôвъ вписало ся до читальнѣ звышъ 40.

Переглядъ політичный.

Завтра збере ся Палата панôвъ на засѣдане, на котрôмъ ухвалить предложеня валютовій, почôмъ наступить формальне закрыте Рады державнои.

Розôйшлась не потверджена доси чутка, що міністеръ вôйны ґен. Баверъ мае подати ся до дімісіѣ.

Въ Россіѣ настала обава, що холера дôйде до Петербурга и Москвы. Особливо для сего послѣдного мѣста була бы она дуже небезпечна, позаякъ тамъ мае бути велика нехарнôсть.

Зъ Букарешту доносять, що тамъ молодѣжь академічна завязала була якесь товариство для ширеня аґітаціѣ румуньско и за границею, а посолъ російскій Фонтонъ обѣцявъ давати товариству грошѣ. Молодѣжь однакожь сказала ему, що думае вести такожь аґітацію въ Басарабіи, а вôдтакъ подала цѣлый сей фактъ до публичнои вѣдомости.

Новинки.

Львôвъ дня 26 Липня

— **Вôдзначеня.** Его Вел. Цѣсарь надѣливъ Льва ґр. Мнѣшка и ц. к. старосту въ Бжововѣ Августа ґр. Дѣдушицкого, командорскими хрестами папского ордеру св. Григорія зô звѣздою.

— **600-лѣтну рôчницю** смерти св. Кінґи обходять теперь торжественно въ Старôмъ-Санчи. Зъ усѣхъ сторôнъ захôдной Галичины зôбрало ся множество народа. На свято се прибули мѣжь иншими такожь Е. Ексц. кардиналъ Дунаевскій и Митрополитъ Сембратовичь. Именемъ комітету повитавъ прибувшихъ достойникôвъ тамошный адвокатъ дръ Шаеръ.

— **Памятникъ М. Шашкевича.** Выдѣлъ філіѣ тов. „Просвѣта“ въ Каменцѣ струмиловôй оголошуе таку вôдозву: „Дороги кождому Русинови мощѣ незабутого нашого поета бл. п. Маркіяна Шашкевича почивають до сеи поры въ чужôй гробници, въ гробници бувшого властителя Новосѣлокъ лѣскихъ, повѣта каменецкого, де покôйный поетъ бувъ душпастиремъ и померъ. Въ слѣдуючôмъ 1893-ôмъ роцѣ припадають 50-ти роковины смерти Маркіяна. Щобы вôддати хочь въ части належну честь заслугамъ нашого вѣщого поета, що то перші въ 30-ыхъ рокахъ нашого столѣтя вôдозвавъ ся забутымъ чистымъ рускимъ народнымъ словомъ та й выдобувъ въ пôдъ сельскои стрѣхи гармонійни звуки чудно мельодійнои рускои пѣснѣ, постановили перши загальни зборы філіѣ товариства „Просвѣта“ въ Каменцѣ струмиловôй,— въ 50 лѣтный ювілей смерти бл. п. Маркіяна вымуровати на кладовищи въ Новосѣлкахъ лѣскихъ гробъ ему, перенести зъ можливо найбôльшимъ торжествомъ цѣнни мощѣ его и поставити на могилѣ памятникъ, та тымъ

---

26 м. низше вôдъ поверхнѣ Чорного моря. Рѣдко лишь стрѣчають ся на сихъ степахъ горбики зъ невеликими ярами або поодинокй горы якъ н. пр. высока на 176 метрôвъ гора Боґдо Ола коло Балкунчакского солоного озера, до котрои можна доѣхати зелѣзницею зъ Владимирôвки надъ Ахтубою. Де суть горбы и яры, тамъ вже стрѣчае ся и добра вода и досыть обыльна паша и тутъ выпасають Кіргізы свои стада. Въ инши стороны запускають ся они лишь рѣдко и то на короткій часъ, бо нема де поѣти худобы, хиба що гонять ѣѣ иногдѣ на солони мочары звани тутъ „хаками.“ На степахъ сихъ повно бôльшихъ и меншихъ солоныхъ озеръ, зъ помѣжь котрыхъ найважнѣйше озеро Ельтонске и згадане повысше Балкунчакске, зъ котрого воды добувають тутъ сôль; перше зъ нихъ дае 4 до 5, друге около 5 міліонôвъ пудôвъ соли рôчно, котру иногдѣ перепачковують ажь до насъ черезъ Гусятинъ и Скалу. До декотрыхъ зъ тыхъ озеръ доплывають маленьки степови рѣчки.

Степы сі займають майже цѣлу астраханьску ґубернію и они то творять ти ворота, котрыми колись переходили всѣлякй народы азійскй до Европы. Каждый изъ тыхъ народôвъ задержувавъ ся тутъ якійсь часъ. Тутъ жили колись Скиты и Савроматы, по нихъ Хазары а опôсля Угры и Гуны, ажь наконецъ заняли сі степы Монголы и Татары, котрй и побудували тутъ мѣсто Аші Дарханъ теперѣшный Астраханъ. До нинѣ ще жие тутъ богато Татарôвъ зъ племени т. зв. Ногайцѣвъ. Крôмъ того жиють тутъ ще Калмики и Кіргізы, богато Вôрменъ а вздовжь берегôвъ Волги ажь до Камышина суть оселѣ астраханьскихъ козакôвъ и всѣлякихъ зайшлыхъ зъ Россіѣ людей. Кліматъ тутъ горячій; вôдъ половины мая зачинае ся вже спека и доходить въ липню до 30 степенѣвъ; зимою бувають досыть острй морозы. Лишь Россіяне мають въ сѣй ґуберніи сталй своѣ оселѣ, прочй племена по найбôльшôй части кочують.

Столицею ґуберніѣ есть мѣсто Астраханъ, положене при самôмъ устю Волги до Каспійского моря. Про Астраханъ згадуесь вже въ 13-ôмъ столѣтю, але давне мѣсто лежало вôдъ нинѣшного якихъ 9 и 10 миль повысше надъ Волгою тамъ, де було пôзнѣйше хазарске мѣсто Атель. Черезъ довшій часъ бувъ Астраханъ столицею татарскихъ ханôвъ, ажь въ 1557 р. забрали его Россіяне, уважаючи его нѣбы за стародавный Тмутороканъ. Заразъ перенесено мѣсто на то мѣсце, де оно и нинѣ стоить. Вôдъ сеи поры переходивъ Астраханъ всѣляку судьбу; то напады Татарôвъ и внутрѣшни непокои, то пошесть и огнѣ руйнували мѣсто. Ажь коли царь Петро I. зробивъ Астраханъ пôдставою свого военного походу противъ Персôвъ, набрало мѣсто значѣня політичного и почало пôдносити ся.

Нинѣшный Астраханъ, мѣсто велике, бо мае 8 кільометрôвъ доокола и складае ся изъ 16 передмѣсть, званыхъ тутъ Слободами. Сама середина мѣста стоить на горбѣ званôмъ Заяць, обведена доокола муромъ на три сяжнѣ высокимъ, середъ котрого есть Кремль, замокъ, побудованый зъ величезнои ханьскои палаты. Доокола сего мѣста иде такъ званый „бѣлый городъ“, а дальше передмѣстя Ильиньское, Кисѣлевъ, Козаче, Голодне и др. Астраханъ мае прекрасну соборну церковь зъ пяти банями, побудовану ще 1646 р. и 19 другихъ россійскихъ церковъ, 2 рим. кат. церкви, 5 вôрменьскихъ, 1 лютераньску, 7 мошей и одну лямайску паґоду. Въ мѣстѣ есть двохъ архіепископôвъ, россійскій и вôрменьскій, цивільный и военный ґубернаторъ, адміралція каспійскои фльоты, царскй рыбнй конторы, одна ґімназія, корабельни варстаты и т. д.

Трудно собѣ представити бôльше нехлюйного мѣста якъ Астраханъ; сухою порою лежить тутъ порохъ на улицяхъ на кôлька стôпъ грубо, а коли настане дощь, то робить ся зъ него болото по колѣна. Крôмъ того въ цѣлôмъ мѣстѣ страшенный смрôдъ вôдъ гниючихъ рыбъ. Нѣкому, а мабуть найменше поліціи и не при головѣ зробити тутъ якійсь порядокъ. По мѣстѣ волочить ся богато бѣдноты, а найбôльше обдертыхъ жѣнокъ перскихъ, котрй на каждôмъ крочѣ напастують людей. Передъ мѣстомъ стоять Кіргізы и Калмуки зъ своими кібітками и цѣлыми таборами. Середъ такихъ обставинъ, не диво, що тутъ всѣляка пошесть находить для себе якъ найлѣпшій ґрунтъ, тожь мѣсто вже неразъ натерпѣло ся богато. Послѣдный разъ лютила ся тутъ въ 1878 р. холера дуже страшно. Людей умирало тогды по кôлька сотъ на день и вымерло було мало що не цѣле мѣсто, але наука ся не помогла нѣчого, остались давни порядки.

оказати, що въ насъ не загибла вдячна память про Того, що збудивъ Русинôвъ-Галичанъ до працѣ на рôдной рускôй нивѣ. Загальнѣ зборы поручили выдѣлови філіѣ товариства „Просвѣта“ перевести се дѣло въ житє и зложили на тую цѣль 26 зр. 50 кр. Вôдзываємо ся до всѣхъ Русинôвъ, до всѣхъ почитателѣвъ Маркіяна, и просимо: поспѣшайте зъ жертвами на высоку тую цѣль! Въ мѣру пплываючихъ жертвъ буде можна подумати о величавѣйшôмъ або мѣрнѣйшôмъ памятнику. Тожь складаймо и кидаймо кождый, чи найбôльшу чи й найдрôбнѣйшую жертву. А особливо мы, Русины повѣта каменецкого, посередъ котрыхъ почиваютъ дорогѣ мощѣ бл. п. Маркіяна, не даймо ся завстыдати. Здвигнѣмъ Маркіянови памятникъ гôдный єго заслуги. Най побачать люде, що Русь умѣє почтити заслуженыхъ сынôвъ своихъ! Складки просимо надсылати або просто до выдѣлу філіѣ товариства „Просвѣта“ въ Каменцѣ струмиловôй, або до Редакцій нашихъ часописей, котрѣ просимо приймати жертвы на повысшу цѣль. — Выдѣлъ філіѣ товариства „Просвѣта“ въ Каменцѣ струмиловôй, дня 19 липня 1892. *М. Цегельскій* голова. *П. Стецьковъ.*“

— **Вôдзнаки крилошаньскѣ** одержали оо.: Юл. Чайковскій, деканъ и парохъ въ Городници, и Вас. Чернецкій, парохъ въ Сѣлци белзкôмъ, котрый зôставъ притôмъ титулярнымъ радникомъ еп. консисторіѣ.

— **Двѣ новѣ нѣмецкѣ школы народнѣ** будуть отворенѣ зъ початкомъ вересня въ Перемышли и Ярославѣ для ужитку войсковыхъ людей. Надъ тыми школами буде мати надзôръ войскова команда перемыска, а вôдтакъ и Міністерство войны. Вже розписано конкурсъ на посады управителѣвъ и учителѣвъ при тыхъ школахъ.

— **Конкурсы.** Выдѣлъ товариства „Бурсы имени св. О. Николая“ въ Перемышли подає сымъ до загальнои вѣдомости, що зъ початкомъ шкôльного року 1892/3 найде бôльше число питомцѣвъ зъ школъ середныхъ помѣщенє въ Бурсѣ товариства пôдъ слѣдуючими условіями:

I. Родичѣ, взглядно опѣкуны, зволять найдальше до дня 15-го лат. серпня с. р. надôслати свои просьбы безъ штемпля до выдѣлу Бурсы на руки предсѣдателя п. Льва Шеховича секретаря Рады ц. к. Суду окружного. До просьбы треба долучити: а) метрику хрещеня; б) свѣдоцтво убожества; в) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного пôвроку; г) свѣдоцтво моральности, коли кандидатъ не ходивъ до публичной школы; д) заявленє родичѣвъ, взглядно опѣкунôвъ, кôлько они обовязують ся доплачувати за кандидатôвъ въ грошахъ а кôлько въ натураліяхъ.

Увага: Бувшихъ питомцѣвъ Бурсы въ минувшôмъ роцѣ шкôльнôмъ не дотикають условія пôдъ а) и г).

Желаючѣ помѣщеня за цѣлою оплатою мѣсячно 15 зр. не предкладають свѣдоцтва убожества;

II. Отець або опѣкунъ принятого до Бурсы питомця має: 1) уплатити на зъужитє инвентаря 1 зр. на рôкъ; 2) платити мѣсячно въ касу Бурсы на инструктора 1 зр.; 3) доставляти декляровану квоту доплаты на харчь зъ горы мѣсячно; 4) на пранє бѣля вложити на початку першого и другого пôвроку по 1 зр.; 5) на устроєнє бібліотеки для питомцѣвъ 1 зр. рôчно;

III. На вступѣ въ заведенє питомцѣ мають выказати ся достаточнымъ бѣлемъ и одежою, именно мусить кождый мати: 1) 6 паръ бѣля, колдру, подушку, 4 пошевки, 6 ручниковъ, 4 простирала, 6 хустокъ до носа, двѣ пары чоботъ, одѣжь лѣтну и зимову;

IV. Желаючѣ одержати вôдповѣдь на свою просьбу зволять залучити карту кореспонденційну зъ докладною адресою, а коли долучать марку почтову на 20 кр., то одержать свои залучники за почтовымъ рецепісомъ.

Увага. а) Принятѣ питомцѣ Бурсы мають явити ся найпôзнѣйше дня 3 вересня н. с. о 2-ой годинѣ въ полудня въ помешканю Бурсы (улиця Татарска) щобы пôддатись лѣкарскимъ оглядинамъ, при тôмъ родичѣ або опѣкуны зложать свои заявленя и иншѣ пôдъ 3) наведенѣ уплаты. — б) Вписы вôдбувають ся 29, 30 и 31-го н. с. вересня. — в) Родичѣ або опѣкуны мають вносити свои оплаты лично або почтою до касы Бурсы на руки касієра а не посередствомъ своихъ дѣтей. — Поданя безъ точного заявленя, кôлько найбôльше обовязують ся доплачувати грôшми взглядно натураліями, не будуть узглядненѣ. Вôдъ Выдѣлу Бурсы имени св. О. Николая. Перемышль дня 19 липня 1892. Дръ Т. Кормошъ секретарь, О. Войтовичъ за предсѣдателя.

— Зарядъ института дѣвочого пôдъ управою СС. Василіянокъ у Львовѣ розписує конкурсъ на 25 платныхъ мѣсць въ дѣвочôмъ институтѣ у Львовѣ. Всякѣ поясненя въ дорученємъ друкованыхъ постановъ удѣляє зарядъ (при ул. Зибликевича ч. 24). На друкованѣ постановы и на вôдповѣдь просить ся присылати марку почтову за 15 кр.

— **Концерты „Бояна“.** Членьі „Львôвского Бояна“, що выбралися на вандрôвку у всхôдну часть Галичины, вже урядили першій концертъ въ Любѣни великôмъ коло Львова дня 21 с. м. На концертъ прибуло богато гостей зъ околицѣ, а то й зъ подальшихъ сторôнъ. Крôмъ нихъ явилися на вечерку и гостѣ Русины та Поляки, що перебувають на купеляхъ въ Любѣни великôмъ. Концертъ удавъ ся дуже добре, бо хоръ зложеный зъ самыхъ добôрныхъ силъ. И забава по вечерку протягнулась до сходу сонця. До коломыйки станули 22 пары, а до кадриля 38. Доходу зъ розпродажи білєтôвъ було до 150 зр., отже остане щось и на памятникъ або стипендію Тараса. На другій день всѣхъ Боянистôвъ гостивъ мѣсцевый парохъ о. Ґелитовичъ.

— **Испытъ зрѣлости** въ ґімназіи въ Бережанахъ вôдбувъ ся въ дняхъ 15 до 20 липня. До испыту приступило 19 публичныхъ ученикôвъ и 4 екстерністôвъ. Свѣдоцтво зрѣлости зъ вôдзначенємъ дôстали: Вол. Ґурґула и Мих. Пюрко, а зъ добрымъ поступомъ: Теодозій Бачиньскій, Стеф. Бобовскій, Юда Целеръ, Фройма Еберъ, Генрикъ Фляхъ, Климъ Глѣбовицкій, Левъ Юрчиньскій, Кароль Остаховичъ, Володиславъ Павликовскій, Вікторъ Слоневскій, Кароль Шосткевичъ, Ив. Барусевичъ и Олекса Ґутковскій (тѣ оба екстерністы). Чотирехъ дôстало поправку, двохъ публичныхъ ученикôвъ репробовано на рôкъ, а двохъ безъ означеня речинця.

— **Испытъ зрѣлости въ женьской семинаріи учительскôй** въ Перемышли вôдбувъ ся пôдъ проводомъ делеґата ц. к. краєвои Рады шкôльнои, директора львôвскои семинаріѣ женьскои п. Людв. Дѣдицкого, дня 18, 19 и 20 липня. До испыту зголосило ся 28 учениць публичныхъ и двѣ екстерністки. Свѣдоцтво зрѣлости зъ вôдзначенємъ одержали: Єл. Бартманьска, Ем. Бѣржиньска, Ам. Беґôвна, Ак. Хмурôвна, Павл. Гмитрикôвна, Кляра Ґоглібôвна, Альб. Говоркôвна, Сев. Карасиньска, Теоф. Кліиґôвна, Мар. Морґенштернôвна, Анг. Свистацка и Едв. Войновска. Свѣдоцтва зрѣлости одержали: Вал. Бернацка, Брон. Ганьска, Леоп. Гелчиньска, Мар. Качановска, Кар. Клюґôвна, Мел. Козловска, Мих. Квасневска, Соф. Надаховска, Ольга Насальска, Кел. Шорôвна, Стан. Стоцка, Мар. Свѣжевичѣвна, Стеф. Темницка, Єл. Трушкôвна и Жигм. Туряньска. Одна звычайна кандидатка и обѣ екстерністки одержали поправку.

— **Правительственный испытъ** въ ц. к. высшôй школѣ промысловôй при технольоґічнôмъ музею у Вѣдни, зложили стипендисты нашого Выдѣлу краєвого, пп.: Теодоръ Прокоповичъ зъ Яворова, Володиславъ Нѣмчиновскій зъ Кольбушовы, Иванъ Бѣленькій зъ Рогатина и Павло Придаткевичъ зô Збаража.

— **Въ Кривôмъ пôдъ Радеховомъ** вôдбувалась въ дняхъ вôдъ 3 до 7 липня духовна місія, котра зробила на народъ велике и богате въ добрѣ успѣхи враженє. Намъ пишуть зъ вôдтамъ, що народъ сходивъ ся на богослуженя незвычайно численно, сповѣдавъ ся громадно и слухавъ проповѣдей оо. місіонарѣвъ зъ великою побожностю та такимъ зворушенємъ, що плакавъ неразъ якъ дитина. Місія мала скôнчитись уже 5 с. м., та народъ не хотѣвъ пустити оо. місіонарѣвъ и просивъ конче, щобы ще остали та проповѣдали слово Боже. И справдѣ остали они ще два днѣ и дуже прикро було людемъ зъ ними розставати ся.

— **Огонь.** У Фирлеѣвцѣ, въ повѣтѣ золочѣвскôмъ, власности посла Шнеля, выбухъ огонь и спаливъ шопу та богато знарядôвъ господарскихъ. Въ трехъ тыждняхъ се вже третій огонь въ тôмъ мѣсци, та два разы удало ся огонь придушити. Вже то въ тôй Фирлеѣвцѣ то огонь за огнемъ — вôдъ двохъ лѣтъ палило ся въ тôмъ селѣ шѣснацять разôвъ. Передъ двома лѣтами згорѣвъ фôльварокъ зô всѣмъ збôжемъ, вôдтакъ погорѣло богато селяньскихъ будынкôвъ, цегольня и т. п. При кождôмъ огни замѣтили люде, що хтось пôдпалювавъ, лишь злочинця годѣ було имити.

— **Процесъ дра Медвея,** лѣкаря зъ Моршина, що убивъ въ поєдинку властителя Борокъ, Бродского, вôдбуде ся передъ судомъ присяжныхъ у Львовѣ зъ початкомъ вересня. Льосованє судѣвъ присяжныхъ до тои розправы вôдбуде ся 7 серпня.

— **Катастрофа въ мечетѣ.** Пôдчасъ богослуженя въ мечетѣ Мумріеръ въ Александріи въ Египтѣ завалила ся стеля мечету и сотки осôбъ — кôлько, не знати ще — згинуло пôдъ камѣнємъ.

† Посмертнѣ вѣсти.

Померли. У Львовѣ Людвикъ Равичъ Роєкъ, директоръ гал. табулѣ краєвои въ 73-ôмъ роцѣ житя. — Въ Берґометѣ п. Юрій Бѣгарый, учитель надворный и ревный членъ рускихъ черновецкихъ товариствъ, дня 14 с. м. по короткôй недузѣ. — Въ селѣ Золочевѣ надъ Будомъ померъ минувшого тыждня дръ Фр. Ковнацкій, проживши 100 лѣтъ. — Въ Чернôвцяхъ Николай Кадайскій, адюнктъ дирекціѣ зелѣзныхъ дорôгъ на пенсіи, дня 23 с. м. въ 43 роцѣ житя, на грудну слабôсть.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 26 липня. Найвысша рада санітарна ухвалила одноголосно припоручити въ виду грозячои холеры установленє санітарныхъ инспекторôвъ.

Петербургъ 26 липня. Въ Нижнôмъ Новгородѣ занедужало вчера 29 людей на холеру, въ Вятцѣ померло 13 людей.

Шартръ 26 липня. Въ домѣ притулку для слабыхъ на умѣ занедужало на домашну холеру 42 людей, а померло 20.

Парижъ 26 липня. Театръ ярмарковый Ріейль заваливъ ся; въ театрѣ було 700 людей, зъ котрыхъ 80 покалѣчилось.

Астраханъ, то дуже торговельне мѣсто; въ его рукахъ спочиває вся торговля зъ Персією. Волгою привозять сюды збôже и дерево и горѣвку, а забырають рыбу, котра єсть найбôльшимъ а найважнѣйшимъ артикуломъ торговельнымъ. Астраханъ, то мѣсто славного на весь свѣтъ кавіяру. Кавіяръ (зъ италіяньского caviale, що значить: сушена рыба), то икра зъ осетря и выза або бѣлуги, котрѣ ловлять ся въ долѣшнôй Волзѣ або въ Каспійскôмъ мори. Одна рыба дає 12 до 20 кільо кавіяру. Берутъ также икру изъ судака и коропа або щуки и роблять зъ нея т. зв. червоный кавіяръ, котрый однакожь ѣдять лишь жиды. Чорный кавіяръ приходить въ двоякихъ родахъ: зернистый, свѣжо вынятый зъ рыбы, котрый вôдтакъ розбиває ся прутиками и перепускає ся черезъ решета, абы его очистити вôдъ жилокъ и плѣвокъ, и т. зв. „паюсна икра“ або прасованый кавіяръ. Першій рôдъ єсть найлѣпшій особливо тогды, коли зерна выглядають нѣбы якъ скляннѣ; его вывозять найбôльше за границю, пôдчасъ коли прасованый зъужитковуєсь бôльше въ краю. Астраханъ высылає рôчно около пôвъ міліона чорного а 150 тысячѣвъ червоного кавіяру. Крôмъ того суть ще въ Астраханѣ фабрики рыбячого трану, фабрики сафіяну и шовковыхъ матерій, а астраханьскѣ смушки знанѣ такожь въ цѣлôмъ свѣтѣ.

Наконець мусимо ще бодай коротенько згадати про три важнѣйшѣ мѣста, въ котрыхъ розгостила ся холера. Перше зъ нихъ, то Царицинъ, мѣсто що має около 35.000 жителѣвъ, мѣжь котрыми богато Татарôвъ и Кірґізôвъ. Оно сполучене зелѣзницею зъ Калачемъ надъ Дономъ, черезъ що дуже пôднесло ся. Тутъ суть великѣ склады нафты, що иде зъ Баку и дерева сплавлюваного Волгою. Мѣсто се було колись важною крѣпостею. — Саратовъ, столиця саратовскои ґуберніѣ, мѣсто коли не бôльше то певно таке якъ Львôвъ, зъ дуже мѣшанымъ населенємъ. Оно лежить въ долинцѣ окруженôй майже доокола горами, надъ Волгою, котра тутъ на 2 кільометры широка. Мѣсто складає ся переважно зъ деревляныхъ домôвъ, але суть также и краснѣ палаты; тутъ єсть 24 церковъ россійскихъ, двѣ рим.-католицкѣ, одна мошея, двѣ ґімназіи, резиденція епіскопа и т. д. Саратовъ веде значну торговлю рыбою и солею, котру добувають зъ Ельтоньского озера. Наконець Казань, колись столиця татарскихъ Ханôвъ, має звышь 100.000 жителѣвъ. Мѣсто має 41 церковъ (чудотворный образъ казаньскои Матери Божои) и 12 мошей, славну бібліотеку и т. д. Мѣсто лежить надъ Казанкою на милю вôдъ Волги и веде значну торговлю. И сѣ три мѣста мають зовсѣмъ такѣ самѣ условія що до розширюваня ся пошести и тому справедливо можна ихъ назвати оселями холеры.

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Крехевецкій

ИНСЕРАТЫ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.